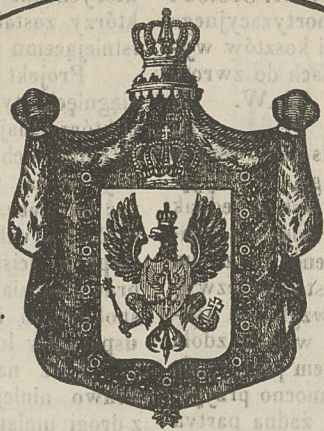

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO

PRZEDPŁATA:

kwartrocznie dla miasta Poznania 1 tal. 20 sgr.
na całe Prusy 2 tal.

INSERATY:

1 sgr. 3 fon. od wiersza na 1 szerokość
przyjmują się tylko w ekspedycji.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Paryż w piątek 26. Lutego. — Wyrok zapadł w sprawie przeciw spiskowym na życie cesarza. Orsini, Pierri, Rudio skazani na karę przepisaną na królobójców, Gomez na dożywotnie roboty przymusowe.

Londyn, 26. Lutego wieczorem. — Odroczone na nowo posiedzenie izb do poniedziałku. Na lewej stronie zasiedli Russell, Roebuck, Brieght, byli ministrowie, Peeliści nieco dalej.

Telegraficzne wiadomości.

Szangaj, 8. Stycznia. — Cesarskie wojska zdobyły napowrót stolicę prowincyjną Tsinkiang przy ujściu wielkiego kanału do Yang Tseu; wskutek tego stały się przystępnymi handlowi prowincje Kiangsu i Tseking. Szczególniej liczono na odbyt towarów wełnianych i bawełnianych.

Medyolan, 23. Lutego. — J. ces. wys. arcyksiążę i jenerałny gubernator pozwolił znów siedmiu wychodcom wrócić bezkarnie do kraju. Kupcowi Belloni, handlującemu jedwabiami skradziono 40,000 lirów przez włamanie się do kantoru.

Frankfurt nad Menem, 26. Lutego. — Zgromadzenie rzeszy niemieckiej przyjęło na posiedzeniu wczorajszym wniosek Hanoweru w formie zaproponowanej przez komisję.

Paryż, 25. Lutego. — Sprawa przeciw oskarżonym o zamach na życie cesarza rozpoczęła się dzisiaj przed południem o godz. 10. Prezes sądu cesarskiego senator Delangle przewodniczy. Czterej w Paryżu znajdujący się oskarżeni są obecni.

Londyn, 26. Lutego. — Książę Northumberland nieprzyjął departamentu marynarki, Pakington zaś podjął się tego. Pozostaje jeszcze do obsadzenia departament kolonii. Bulwer zapewne nie wstąpi do gabinetu, ponieważ się obawia aby na powtórny wyborze nieprzepadł. — Królowa wyjedzie w przyszły poniedziałek do Osborne.

Kopenhaga, 25. Lutego. — Dzisiejsza berlińska gazeta zamieszcza wstępny artykuł w sprawie niemieckiej, w którym odradza, aby uczyniono jakąkolwiek koncesję na rzecz związku rzeszy niemieckiej, a tem mniej pozwolono na oddzielenie Holsztynu od reszty państwa duńskiego. W artykule tym wzywano Duńczyków do jedności, ponieważ rząd posiada zaufanie tak króla, jak i tożę ludu.

Marsylia, 24. Lutego. — Piszą z Kantonu pod dniem 14. Stycznia, iż sprzymierzeńcy zamianowali tam wiekrolem pierwszego mandaryna, któremu przydali do pomocy dwóch komisarzy, jednego Anglika i jednego Francuza. Jedenaście mil. fr. znaleziono w skarbie, które pożyczono rządowi tymczasowemu. Zakazano rabunku i mieszkańcy zaczynają powracać do miasta. Cesarzowi zaproponowano układy względem traktatu handlowego. Sprzymierzeńcy stracili około 20 ludzi podczas szturmów.

Berlin, 26. Lutego. — Stan zdrowia J. kr. w księcia pruskiego jest dobry, słuchał o godzinie 11. referatu prezesa policji bar. Zedlitz, potem przyjmował byłego ministra stanu hr. Alvenslebena i pracował po południu z prezesem ministerstwa.

Berlin, 27. Lutego. — Najświeższe wiadomości. Odebrane dziś wiadomości z Londynu potwierdzają, że gabinet Derbygo przyszedł do skutku. Jest więc gabinetem torysokim. Naprzód przewidzieć można, że taki gabinet niebędzie miał po sobie większości parlamentu, zwłaszcza z tego powodu, jak powiada Times, że lord Derby nieszczęśliwą wybrał chwilę do pochwylenia za ster rządu, to jest właśnie w dniu owym, w którym nadeszła wiadomość, że jego klient Yeh przebrany za robotnika sprowadzony został na okręt wojenny angielski. Pierwszą depezę urzędową, którą odbierze lord Derby, będzie datowaną z Kantonu. Disraeli zaś wyrzucający niedbałość Palmerstonowi wobec indyjskiego powstania będzie zagnany zawrzeć usta wskutek wiadomości, że Sir Colin Campbell rusza naprzeciw Luknowowi. Dalej mówi Times dawny gabinet pozostawia drażliwe pytania do załatwienia. Wiemy wprawdzie, jak panowie politycy umieją dawniej potępiane rozporządzenia wykonywać z całym zapalem dobrych urzędników. Mimo to w danym przypadku stanowisko nowego gabinetu będzie arcytrudne. Czyli lord Derby poprowadzi dalej wojnę chińską czyli też trzymać się będzie zdania, którego bronił w roku zeszłym popierając twierdzenia sprzymierzeńca, któremu zawdzięcza tryumf odniesiony w Kantonie? Następnie kwestya indyjska niecierpi zwłoki. Izba

niższa ogromną większością głosów postanowiła, aby bil był wniesiony, któryby przeniósł władzę nad Indiami na koronę i odparła zarzut, że czas nie jest po temu. Izba niższa i całe stronnictwo liberalne potwierdziło to zdanie. Czyli lord Derby wystąpi przeciw tej reformie lub ją podejmie i bronić jej będzie jak własnej? Niemamy żadnego pojęcia o polityce lorda Derbygo, ale to wiemy, że on liczy na rozwiązanie parlamentu jako jedynego środka, za pomocą którego zdoła się utrzymać przy sterze rządu.

Z innych dzienników angielskich najwięcej na uwagę zasługuje Daily News, który rozbiiera pytanie, czyli Anglia pozbyła się na zawsze lorda Palmerstona? Ję rozumowania zasadzają się na tem, że Palmerston zwalonym został przez opinię publiczną, która stanowiła jego wyłączną potęgę, bo właściwie nigdy nie miał silnego stronnictwa w izbie niższej za sobą.

Lord Palmerston, mówi w końcu Daily News, liczył bezwątpienia na bezwładność swoich przeciwników i prawdopodobnie niejedna pęknie kombinacya jeszcze, za nim trwale ministerstwo nastąpi, ale oczy ludu nigdy się nie zwrócą odtąd na lorda Palmerstona. Czas dla niego nadszedł, aby przytułku szukał dla siebie w izbie wyższej. Naród potrzebuje męża, któryby pozyskał lud francuzki, a nie czołgał się przed cesarzem, któryby bezczelności cudzoziemskich szpiegów w Anglii kres położył i nie dopuścił aby naszą policją zorganizowano na wzór stałego ładu.

Koblencya, 23. Lutego. — Wczoraj wyjechała z tąd guwernantka do Paryża, aby wystąpić jako świadek w sprawie o zamach na cesarza. Jest to córka pewnego muzykanta wojskowego, która jako guwernantka była przez 3½ lat w pewnym domu angielskim mieszkającym w Düsseldorfie. W tymże domu dawał lekcye języka włoskiego Pierri. Guwernantka ta później wyjechała z Pierrim w okolice Hamburga. Później polecił ją Pierri pewnemu domowi w Brukseli, gdy sam wyjechał do Londynu. Przed 6 tygodniami gdy Pierri jechał z Londynu do Paryża, odwiedził w Brukseli dawniejszą swoją znajomą i przy tej sposobności nagadał ję osobliwsze rzeczy o swym zamiarze. Zwierzyła się z tem swemu państwu i na tych naleganie zawiadomiła o tem władze. W skutek rekwizycji cesarskiego sądu w Paryżu zapozwał ją kr. nadprokurator jako świadka do Paryża. Bawiła tu od niejakiego czasu przy swym ojcu, a nazywa się Hartmann.

Manheim, 22. Lutego. — W d. 6. wydarzył się tu wybuch gazu. W jednym kantorze uczuto przy jego otworzeniu smrodliwy zapach z gazu. Otworzono okno, a posługacz wszedł po drabce ze świecą zapaloną, aby obejrzyć rurę, gdzie przepuszcza gaz. Cała przestrzeń pod pułapem oddalona od okna była tak przepelniona gazem, iż za przybliżeniem świecy nastąpił wybuch, posługacz ciężko ranny spadł, pokój został zniszczony, a wybuch ten nawet uszkodził domy naprzeciw położone. Gaz widać jako lekkszy od powietrza zebrał się gęsto pod pułapem i wybuchnął z wielką siłą za zetknięciem się z światłem. Z tego powodu należy z ostrożnością przewietrzać pokoje naszym gazem i dopiero po pewnym przeciągu czasu wchodzić ze światłem, jeżeli tego potrzeba wymaga.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 21. Lutego. — W dniu wczorajszym dyrekcyja główna tow. kredyt. ziem. na publicznie odbytem posiedzeniu, w obec członków obu komitetów zdała sprawę z czynności ubiegłego 2. półrocza 1857, a 63. od zawiązania się towarzystwa kredyt. w Królestwie Polskiem. Po zagajeniu posiedzenia przez radcę tajnego, dyrektora głównego prezydującego w komisji skarbu, radca dyrekcyji głównej M. Rembieliński odczytał zdanie sprawy, z którego powzięliśmy wiadomość, że wierzytelność towarzystwa 2go okresu wynosiła rsr 9,249,570; zaś 3go okresu rsr. 44,132,955; ogólna zatem wierzytelność towarzystwa wynosiła rsr. 53,382,525, i takowa jest zahypotekowana na 329 dobrach rządowych i 5866 dobrach prywatnych. Listów zastawnych w obiegu znajdowało się: 2go okresu na sumę rsr. 5,748,180, a 3go okresu na sumę rsr. 37,991,325. Należność do poboru od stowarzyszonych z tytułu rat półrocznych i procentu amortyzacyjnego wynosiła w minionem półroczu 2. 1857 rsr. 2,620,894 kop. 14; wpłynęło zaś rsr. 1,565,249 kop. 77; zalegało z dniem 13. Stycznia 1858 rsr. 1,055,644 kop. 37. W wykonaniu właściwych środków egzekucyjnych celem ściągnięcia zaległości władze towarzystwa w minionem półroczu wystawiły na sprzedaż publiczną dóbr 192; z tych zapłaciło zaległość przed terminem sprzedarzy dóbr 164; dóbr 20 oczekuje terminu dopełnić się mającej sprzedaży; sprzedanych zaś zostało dóbr 8, a mianowicie z gub. warszawskiej dóbr 4, z gub. lubelskiej 1, z gub. płockiej 3. Należność do wypłaty za listy zast. wylosowane i kupony płatne wynosiła rsr. 2,653,300 kop. 96; na to w upłynionem półroczu wypłacono rsr. 1,605,550 kop. 134; pozostaje do wypłaty niezgłaszającym się po odbiór należności rsr. 1,047,750

kop. 82½. Fundusz, własność towarzystwa stanowiący z końcem 2. półrocza 1857 wynosił rsr. 3,129,238 kop. 81, i takowy znajdował się: a) gotowizną w kasach towarzystwa rsr. 21,078 kop. 24; b) w listach zastawnych zakupionych na własność towarzystwa rsr. 2,501,610; c) w wartości nabytych domów na pomieszczenie biur władz towarzystwa kredytow. ziem. rsr. 379,624 kop. 45; d) w zaległości na dobrach z zastąpionego procentu amortyzacyjnego w przyszłych ratach do poboru wskazać się mającego oraz kar i kosztów wygotowania listów zastaw. rsr. 176,713 kop. 92½; e) w zaliczeniach do zwrotu rsr. 50,212 kop. 19½.

K. W.

Francya.

Paryż, 22. Lutego. — Chociaż *Monitor* podaje suchy opis najnowszych wypadków z tamtej strony kanału, w którym na to zwraca uwagę, że przyjęcie wniosku Gibsona nie pociąga wcale za sobą odrzucenia bilu, jest on jednak nie bez obawy o nadwężenie dobrych stosunków rządu cesarskiego z Anglią. Artykuł *Constitutionnela* dowiódł tego, że pan Renée a z nim i hr. Walewski w sobotę wieczór był przekonany, że Palmerston przezwycięży trudności położenia. Skargi dzienników półrządowych względem usunięcia się Palmerstona są ku temu zwrócone, że Palmerston właśnie zdoła utrzymać dobre porozumienie z Francją, bo nie jest wcale mężem partii, ale mężem stanu znamienitym. Mówią, że na lorda Palmerstona mocno przyjaciele jego nastawiali, aby się nie cofnął przed koalicją, z której żadna partya nie zdoła zdobyć sobie większości. Oświadczył on atoli, że w terażniejszym położeniu rzeczy, mianowicie przy wojnie z Chinami i trudach w Indjach, jest koniecznym warunkiem do działalności skutecznej całkowite zaufanie i silne poparcie parlamentu; jeżeli mu atoli wszędzie, przy każdym kroku stawiane będą trudności, nie będzie mógł dla Anglii działać skutecznie i stanowczo. Do tego dodać należy, jak ztąd do Norda donoszą, że lord Clarendon czuł się był dotkniętym osobiście przez mowę Gibsona, i oznajmił niezłomne swe postanowienie, że ustępuje. Ten obrót rzeczy miał za sobą pociągnąć głównie wystąpienie Palmerstona. To właśnie, mówi korespondent Norda, było, co zamierzali zwolennicy Gibsona. Tu mało boją się lorda Derby, bo wiedzą, że, jeżeli chce wniknąć z Francją w dobre stosunki, musi wnieść podobny dzisiejszemu bil, ale lękają się, że toryści nie obiorą gabinetu, i że potem królowa będzie musiała udać się do Johna Russla, a ten bez Gibsona i Roebucka nie zdoła równie utworzyć ministerstwa. Przyjście radykalistów do steru, choć tylko w drugim rządzie, jest punktem, który oznaczył Renée w *Constitutionnelu* mianem przestachu: To byłoby początkiem rewolucji. Zresztą są tu wszyscy przekonani, że po odebraniu depezy Walewskiego lord Palmerston nie mógł inaczej działać.

— *Constitutionnel* podaje do wiadomości: „Zwraca się uwaga publiczności, że podróżujący, przybywający ze zagranicy, otrzymają wstęp na ziemi cesarstwa, gdy są opatrzeni w paszport, wystawiony przez właściwą władzę ojczyzną, i mający wizę francuskiego dyplomatycznego urzędnika albo konsula. Wiza francuska musi być odnowioną przy każdej podróży do Francji.”

— Hrabia Persigny z rozkazu cesarza wraca do Londynu. Uduje się on dziś wieczór do Londynu, gdzie jutro z rana o godz. 10 stanie. Rząd liczy na niemożebność, w której znajduje się lord Derby ze względu na zebranie ministerstwa. Przyszłość pokaże, czy nadzieja ta jest uzasadniona.

— *Monitor* zamieszcza na czele swjej części nieurzędowej następujący artykuł:

„Środki świeżo przez rząd cesarski użyte dla obrony i utrwalenia instytucji naszych, oddawna istniały w myśli cesarza. Zawiązywanie i organizowanie spisków przez nieprzyjaciół porządku społeczeńskiego, nie mogło być tajne rządowi. Pierwszym jego obowiązkiem było zapobiedz spełnieniu ich zamysłów i to nastąpić miało bez namietności i bez słabości. Zamach 14. Stynia żadnej pod tym względem nieprzyniósł zmiany. Zbrodnia ta ani natchnęła ani wzmocniła środki następczone roztropnością, lecz nic bardziej nad nią nie wskazało ich nagłości, nie usprawiedliwiło ich potrzeby.

Wypadało z jej strony zabezpieczyć Francję od napasci, z drugiej uzupełnić prawa opiekuńcze nad bezpieczeństwem publicznem. Ten jest cel me-sażu mianującego rejencyę, dekretu zaprowadzającego radę prywatną i projektu do prawa o bezpieczeństwie publicznem, które ciału prawodawczemu przedłożone zostało.

Postanowienie senatu przekazując rejencyę cesarzowej lub w braku jej, książętom francuskim, jeźliby cesarz inaczej nie postanowił, zostawiało niepewność któraby w razie danym sprowadzić mogła zgubne wahania; niepewność ta usunięta została.

Wybór cesarza odpowiada zarazem uczuciom natury, życzeniom kraju i tradycjom monarchii francuskiej. Znakomite przymioty cesarzowej zniewoliły wszystkie serca. Francya przekonawszy się naocznie o jej odwadze, pewną jest, że w razie nieszczęścia znalazłaby w niej drugą Biankę Kastylijską (żona Ludwika VIII. zmarłego w r. 1226, a matka Ludwika IX. świętego P. R. Cz.) w obronie praw syna swego i uczynienia go monarchą według Boga ludzi.

Skład rady prywatnej wskazany został wysokiem jej przeznaczeniem. Cesarz wcielił w nią najwyższych wyobraźni religii, armii i rządu, naczelników wielkich korporacji państwa, wreszcie człowieka, który przeszłością swą nosabia poświęcenie się dla dynastji w chwilach próby.

Cokolwiekby nastąpi, nie będzie już niepewności ani w rozkazywaniu ani w posłuszeństwie. Wiedzano o następcy monarchy, wiadomo teraz kto będzie rządził w jego imieniu podczas małoletności jego. Francya będzie zatem mogła równie jak cesarz spoglądać w przyszłość z ufnością i żartować sobie z nieprzyjaciół swego spokoju i pomyślności.

Roztropność jednak nakazuje uczynić ich bezsilnemi. Stronictwo ich zdrobniło do liczby kilku niepowiemy fanatyków, lecz niepoprawnych wicherzycielów, zawsze gotowych podnosić rozkosz przeciw każdej władzy, chociażby ta składała się z ich przyjaciół. Dodawszy do tego drobną ilość łatwowiernych, wyszukanych głównie w kole ciemnoty i niemoralności, będziemy mieć ogół owego spisku, który morderstwem protestuje przeciwko woli wielkiego narodu.

Spiskowi ci są to po większej części owoce lub szczątki dawnych rewo-

lucji. We Francji wszyscy prawie należą do kategorii przestępców politycznych z roku 1848, 1849 i 1851. Łaska cesarza złała się na największą ich część i wyznać trzeba, że od czasu swego powrotu w progi domowe, wielu usprawiedliło ten dowód wysokiego zaufania. Lecz są pomiędzy nimi tacy, których nic zmienić nie mogło, którzy wrócili bardziej niż kiedy nienawistni, którzy zostali agentami tajemnych związków i którzy groźbami swemi przeciw istniejącemu porządkowi nieprzestają trwożyć narodu.

Projekt do prawa nie ma innego celu jak dać rządowi i władzy sposób osiągnięcia tych zatwardziałych rewolucjonistów. Zanim projekt był znany, ci którzy mają powody lękania się go, przedstawili go jako postrach dla kraju. Według nich była to arbitralność i inkwizycya. Odkąd ogłoszony został, każdy musiał w sobie uznać, że rząd nie mógł mniej uczynić, nie chcąc się skazać na niebezpieczeństwo i pierwszemu swemu obowiązкови względem społeczeństwa uchybić. Nowe środki dotyczące jedynie pewnej kategorii, przestępców ściśle określonych. Do surowego nadzoru jakiego są przedmiotem, prawo musiało dołączyć kary, któreby objaśniając nieprzyjaciół o powszechnej spokojności i następstwach ich czynów i budząc w nich zbawienną trwogę, uspakajały ludzi uczciwych.

Lecz najlepsze prawa nabierają wartości dopiero przez zastosowanie. Prawo niniejsze wykonywane będzie surowo, lecz rząd nigdy nie zboczy z drogi umiarkowania. Wybór nowego ministra nie dowodzi żadnej zmiany w polityce cesarza. J. C. Moś ma prawo i obowiązek umieszczać na czele rozmaitych gałęzi publicznego rządu tych, których usługi uzna według okoliczności za najużyteczniejsze.

Aby uzupełnić nowe rękojmie porządku i trwałości, Francya podzielona została na 5 komend wojskowych, oddanych marszałkom dzielnym i przychylnym, których chwalebne zasługi podniosą jeszcze władzę armii i ludu.

Taki jest ogół środków, jakich wymagają okoliczności, a których donośność niektóre komentarze podniosły do przesady. Są one potrzebne, lecz są dostateczne. Rząd chce tylko uspokoić społeczność, aby bronić mógł wielkich interesów, których jest stróżem.

Czytamy w *le Droit* następujące szczegóły dotyczące obwinionych o zamach z 14 Stycznia:

„Izba oskarzenia pod przewodnictwem prezesa p. Berville, wydała w dniu 13. b. m. wyrok skazujący przed sąd przysięgłych Sekwany: Feliksa Orsini, Karola Rudio, Antoniego Gomez, Józefa Andrzeja Pierri i Szymona Franciszka Bernard, ostatniego nieobecnego, jako oskarzonych o udział w spisku mającym na celu: 1) zamach przeciwko osobie i życiu JCMci; 2) zamach przeciwko osobie i życiu członka rodziny cesarskiej (cesarzowej). Trzej pierwsi Orsini, Rudio i Gomez oskarzeni o zamach na życie Ich CMci cesarza i cesarzowej; Pierri i Bernard jako współnicy zamachu przez dawanie objaśnień, pomocy i poparcia.

Orsini, Rudio, Gomez i Bernard, są oprócz tego oskarzeni: 3 pierwsi jako sprawcy, 2 ostatni jako współnicy zabójstwa 8 osób, które śmiertelnie ugodzone zostały skorupami granatu rzuconego na bruk ulicy Lepelletier. Sprawa ta wytoczona zostanie w drugiej połowie Lutego pod przewodnictwem pana Delangle. Prokurator jeneralny pan Chaix d'Est-Ange reprezentować będzie władzę publiczną.

Dnie posłuchania nie są jeszcze stanowczo oznaczone, lecz zdaje się, iż to będzie dzień 25., 26. i 27. Lutego.

Anglia.

Londyn, 20. Lutego. — Kryzys i następstwa jej przestały obchodzić City. Bank angielski ma w gotówce 17 milionów, i 12 milionów w notach nieużytych, więcej niż to przed 3 lub 4 laty było.

— Nieuchronnym rezultatem wczorajszego głosowania, mówi *Morning Post*, być musi, że wpadniemy w zawikłanie z Francją; gdyż można je uważać jedynie za pogroźkę izby niższej zwróconą przeciw przymierzeńcowi wiernemu. Pomimo zapewnienia lorda Palmerstona i Attorneya generała, że przed nadejściem depezy Walewskiego ułożony był bil, obstawała przytem opozycya, że nie potrzeba nowego prawa, a stare prawo tak stoi, że Allsop, angielski poddany, gdyby go schwytano, mógł być powieszonym, gdy tymczasem Bernard w najgorszym razie uwolni się opłatą pieniężną i więzieniem. Odpowiedzialność za skutki wczorajszego głosowania niech na tych spadnie, którzy dla celów stronnicych narażają na szwank najlepsze interesa kraju.

Londyn, 21. Lutego. — *Observer*, ministeryalny dziennik utrzymuje, że lord Palmerston jutro oznajmi izbie niższej, że ministersterstwo zostaje w urzędowaniu aż do obrania nowego gabinetu.

— Aresztowany w dniu 14. w Londynie wychodziec francuski Bernard, należał do mówców klubowych w r. 1848 i był subjektem w aptece. Odróżnić go należy od ówczesnego reprezentanta Marcina Bernarda, który się również znajduje zagranicą. Aresztowania pierwszego dopełnili o godzinie 11ej wieczorem sierżant Willianson i konstabel Tinnaci młody Włoch, który dla znajomości w tym celu jest używany. Bernard poddał się bez oporu, po odczytaniu przez Tinnacego rozkazu aresztowania. Będąc jednak w stroju nocnym, prosił aby mu pozwolono w sypialnym pokoju na 1 piętrze przewdziać suknie, czego mu atoli odmówiono. Po przeszukaniu późniejszym jego sypialni, znaleziono tam parę nabytych pistoletów i stalową maczugę (knukle duster). Bernard oświadczył agentom żeby ich był trupem położył, gdyby byli francuskimi a nie angielskimi poddanymi. Ma on od 45 do 50 lat i biegłym jest w językach, jakoż od lat kilku trudnił się dawaniem lekcji tychże. Rozkaz aresztowania go wydany został w skutku wykrytego współnictwa z Orsinim i Pierrim. W dniu 15. o godz. 2ej Bernard stawiony został w Bow-street przed komisarzem policyi. Pomiedzy świadkami znajdowali się dwaj francuscy ajenci policyjni. P. Sligh obrońca obwinionego żądał aby go za zaręczeniem wypuszczono na wolną stopę, lecz p. Jardine komisarz policyi rzekł, iż przyjąć nie może zaręczenia za człowiekiem, który oświadczył, iż każdemu francuskiemu agentowi policyi w łeb strzelić gotów. Pan Jardine odroczył przesłuchanie Bernarda do tygodnia.

Kronika miejscowa.

Leszno, 24. Lutego. — Spalony dworzec i ruchomości były zabezpieczone w towarzystwie szlaskiem asekuracji ogniowej. Zawdzięczamy ocalenie

pozostałych zabudowań około dworca gorliwości towarzystwa ogniowego głogowskiego i przypadkowi, że oddzielał dworzec od innych budynków mur nowego ostrogu. Przejazdy na tej kolei wciąż się odbywają i niedoznają przerwy.

Bydgoszcz, 25. Lutego. — W zeszłym tygodniu odbyła się sprawa przed deputacją kryminalną chłopca Elsnera z Brzozy, który roznieciłszy sobie ogień w zagajeniu Glinki na dniu 7. Października r. z. dla upieczenia pererek stał się powodem, iż zagajenie się zajęło i około 100 choinek się spaliło. Chłopaka skazano na miesiąc więzienia. — Odbył się tu egzamin zabawny na balwierza i cerulika. Pomiedzy pytaniami znajdowało się jedno: do jakiej klasy zwierząt należą pijawki? Zapytany odpowiedział bez namysłu: do ssących. Czemu? bo zadaniem pijawek jest ssać z ludzi krew niezdrową! Oczywiście, że odpowiedź rozśmieszyła słuchaczy.

Nowy tomyśl, 24. Lutego. — Onegdaj po południu o godz. 2. wybuchnął ogień w stajni napełnionej sianem u chirurga powiatowego i przeniosł się na dom jego mieszkalny. Oba budynki zgorzały do szczytu i nie było podobieństwem je ocalić. Bydło szczęśliwie wyprowadzono i ruchomości wyniesiono. Burmistrz miasta kazał rozebrać szybko obok stojącą stodołę i tym sposobem ocalił część miasta, która wystawiona była na niebezpieczeństwo.

Rozmaite wiadomości.

— Stereoskop naprowadził fizyka Helmholtza na wynalazek telestereoskopu. Jest to narząd, który zasady stereoskopu pozwalającego widzieć bryłowość rysunków płaskich, zastosowuje do przedmiotów oddalonych, zachowując właściwą ich barwę. Kiedy patrzymy na przedmiot z wielkiej odległości, nikt nie ich bryłowość w oczach naszych i tylko skrajne rysy niewyraźnie się odznaczają. P. Helmholtz przekonał się, że przyczyną tego zjawiska jest zbyt mała odległość jednego oka od drugiego: a gdy sztuczne przeniesienie każdego oka za pomocą kamery obskury na rysunek lub malowidło zdjęte z jednego przedmiotu z dwóch punktów widzenia tyle tylko od siebie odległych, ile wynosi odległość obu oczu od siebie, tworzy stereoskopową wypukłość; więc zastosował to i do widoków oddalonych. Narząd jego wynalazku nazwany telestereoskopem składa się z deszczki na $1\frac{1}{2}$ metra długości, stanowiącej podstawę tego narządu; na krawędziach tej deski umieszczone są dwa zwierciadła pionowo, tak aby takowe z linią środkową deski tworzyły kąt 45° . Na tej samej desce ustawia się dwa inne mniejsze zwierciadła na 75 centymetrów a odległe od siebie na odległość oczu. Nakrywamy te zwierciadła w formie kamery obskury i umieszcimy na niej dwa szkła powiększające, albo co lepiej jeszcze, lornety kilkuskłowe rozsuwane w miarę potrzeby, widzi się w małych zwierciadłach nie tylko większe, ale i cały krajobraz w tamtych się odbijający a w skutku rozdzielania oczu, wszystkie przedmioty przedstawiają się wyraźnie i wypukło. Lornety służą do przybliżenia przedmiotów odległych. Narząd ten znajdzie zapewne niezadługo bardzo rozległe zastosowanie.

Wiadomości literackie.

Poznań, 27. Lutego. — »Przyrody i Przemysłu« rok 3. wyszedł Nr. 9. i zawiera: Liebega najnowsze listy o rolnictwie (dalszy ciąg) spolszczył An-

toni Rose. — Zasadnicze typy kształtów zwierzęcych. — Przegląd ruchu literackiego i naukowego w dziedzinie nauk przyrodniczych. — Literatura zagraniczna. — Nowa Umiejętność Hydrokopii, czyli nauka o tworzeniu się i odkrywaniu źródeł wodnych, rzecz streszczona podług dzieła księdza Paramello przez Dr. Stanisława Szenica.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 26. Lutego 1858.

Zyto (węcel po 25 szefli) nieco lepiej płacono, na wiosnę 31 pl., na Kwiecień Maj $31\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$ pl.

Okowita (beczka po 9600 $\frac{0}{0}$ Trallesa) cena nieco się podniosła, wypowiedziano 20,000 kwart, na miejscu (bez beczki) $13\frac{1}{2}$ — $\frac{7}{2}$ (z beczką) na Marzec $14\frac{1}{2}$ pl. i pien., $\frac{1}{8}$ list., na Kwiecień $14\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$ pl., na Kwiecień Maj $14\frac{1}{2}$ pl. i pien., na Czerwiec Lipiec $16\frac{1}{2}$ pl.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 26. Lutego.

Pszenvica 50—63 tal.

Zyto 36—37 tal., na Luty $36\frac{1}{2}$ tal., na Luty Marzec 36 tal., na Kwiecień Maj $35\frac{7}{8}$ —36 tal., na Maj Czerwiec $36\frac{3}{8}$ — $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{8}$ tal.

Owies 28—32 tal., na wiosnę 28 tal.

Olej rzepiowy $11\frac{1}{2}$ tal., na Luty 12 tal., na Luty Marzec 12 tal., na Kwiecień Maj $12\frac{1}{2}$ tal.

Olej lniany 13 tal., na wiosnę $12\frac{1}{2}$ tal.

Okowita bez beczki $16\frac{1}{2}$ — $\frac{7}{2}$ tal., na Luty i Luty Marzec $16\frac{7}{2}$ — $\frac{3}{4}$ tal., na Marzec Kwiecień $16\frac{5}{8}$ —17 tal., na Kwiecień Maj $17\frac{5}{8}$ — $\frac{1}{4}$ tal., na Maj Czerwiec $17\frac{1}{2}$ —18 tal., na Czerwiec Lipiec $18\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ tal., na Lipiec Sierpień $18\frac{3}{4}$ do 19 tal.

Przybyli do Poznania 27. Lutego.

BAZAR. Szoldrski z Osieka, Swinarski z Sarbi, Tuchotka z Nożycyna.
HOTEL RZYMSKI BUSCHA. Hr. Radolinski z Jarocina, Uhlisch i Krause z Berlina.
HOTEL DREZDENSKI MYLIUSA. Hr. Kwilecki z Wróblewa, hr. Czarnecki z Rakoniewic, Oven z Ludom, Gronier z Frankfurtu n. O., Stein z Murzynowa, Strübig z Batlewa, Neukranz z Nowogomiasta n. W., Schnabel z Hückerwasser, Schulz z Wschowy, Hurtig z Schwedt, Harth z Rüdeshemu, Bierling i Voigtländer z Wrocławia, Hammerstein i Looze z Berlina.
HOTEL DU NORD. Hellhoff z Środy, Kossicki z Grabowa, Biegański z Potulic.
HOTEL PARYZKI. Gozimierski z Wągrówca, Malczewski z Tuliszewa, Iffland z Chlebowa, Wilkońska z Chwalibogowa, Jaraczewski z Kopaniny.
POD CZARNYM ORŁEM. Hoche z Neisse, Leschnick z Bojanowa, Nötzel z Polskiejwsi.
HOTEL WIEDENSKI. Löner z Wrocławia.
POD TRZEMA LILIAMI. Waligórski z Promna.
EICHENER BORN. Bötticher z Geierswalde, Heinz z Rzegowa, Auerbach z Kempna.
HOTEL KRUGA. Stäck z Callirs, Schreiber z Kargowy, Buttner z Berlina, Weber z Kaltwasser.
HOTEL WROCŁAWSKI. Bradel z Zdun.
W MIESZKANIU PRYWATNEM. Protz z Sensburga, ul. Magazynowa 15.

głościami w tutejszym powiecie, przez towarzystwo kredytowe ziemstwa wraz z borem na 4696 Tal. 26 Sgr. 1 Fen. otaksowanym, na 128,634 Tal. 28 Sgr. 5 Fen. oszacowane, wedle taxy, mogącej być przejranej wraz z wykazem hipotecznym i warunkami w Registraturze, mają dnia 10. Czerwca 1858. przed południem o godzinie 11tej w miejscu zwykłym posiedzeń sądowych, być przedanemi.

Wszystkich wierzycieli, których pretensya realna z księgi hipotecznej się nieokazuje, a swego zaspokojenia z ceny kupna żądają, wzywamy, aby się z pretensyami swemi, najpóźniej w terminie tym zgłosili.

Srem, dnia 2. Listopada 1857.

Aukcja.

W poniedziałek dnia 1. Marca r. b. przed południem i po południu sprzedawać będą przez publiczną licytację najwięcej dającym za gotówkę, w kramie przy Wilhelmowskiej ulicy Nr. 8. (dawniej w handlu tabaki Ulriciego)

welniane towary, bieliznę stołową, sukna, bukskin i materye na spodnie w całych sztukach i resztkach; welniane szale, pończochy, rękawiczki, axamil, jedwabne wstążki, materye na kapelusze i woa-le, herbatę pecco z kwiciem, obrazy rytowane i olejnikolorowane, religijnej treści itp. dalej: **rzeczy złote i srebrne i przedmioty biżuteryjne,** jako też o godzinie 12tej **25 butelek wędług podania prawdziwego wina Szampańskiego i powóz w dobrym stanie.**

Lipschitz, Król. Komisarz aukcyjny.

Wielka aukcja mebli.

Z powodu przeprowadzenia się osoby wojskowej

wyższego stopnia, sprzedawac będą drogą publiczną licytacji najwięcej dającym za gotówkę **w wtorek dnia 2. Marca r. b.** przed południem od godziny 9. a po południu od godziny $\frac{1}{2}$ 3, w domu przy **ulicy Młyńskiej** pod Nr. 5B. na pierwszym piętrze **liczny dobór bardzo pięknych i dobrze utrzymanych**

Mebli mahoniowych, jesionowych i brzożowych,

jako to: **Kanap, fotelów,** kanapy do spania, wielkiego mahoniowego **trumeau, lustr w złotych i mahoniowych ramach,** stołów przed kanapy, stołów do gier i innych, biórka damskiego, **mahoniowego stołu składanego** na 16 osób, **wielkiego kredensu mahoniowego,** krzesel, komód, umywalni, szaf do sukien, bielizny i kuchennych, mahoniowego repozytoryum do książek, łózek; dalej: zegarków stołowych i ściennych, pająka brązowego, stołów do kwiatów, wielkich drzew gumowych i liściowych, **pięknego obrazu olejnego** według **Rembrandta,** siodel i rzędów na konie, wyrobów miedzianych, mosiężnych i żelaznych, tudzież sprzętów kuchennych, domowych i gospodarskich.

Zobel, Komissarz aukcyjny.

Nauczycielka Polka, znająca dokładnie język francuzki i niemiecki, mogąca udzielać początki muzyki, szuka od 1. Kwietnia r. b. stósownego umieszczenia. Bliższe wiadomości zasięgnąć można w księgarni P. Kamińskiego i u Pani **Zofii Trampczyńskiej** Nr. 2. ulica Święto Marcińska.

ZEUSCHNERA pracownia fotografowania i malowania portretów przy Wilhelmowskiej ulicy Nr. 25. obok Hotelu Bawarskiego, jest otwarta codziennie od godziny 9. do 3.

Dziś
w sobotę dnia 27. Lutego 1858.

wieczorem o godzinie $\frac{1}{2}$ 8.

NA SALI BAZAROWEJ
drugi i ostatni

KONCERT

PANI JENNY GOLDSCHMIDT
z domu Lind
przy pomocy Pana
OTTO GOLDSCHMIDT.

PROGRAM.

- 1) Pacierz (Und ob die Wolke sie verhülle) z opery »Freischütz« K. M. Webera przez Panią Jenny Goldschmidt.
- 2) Grande Polonaise, (op. 53.) na fortepian, Chopina, odegrany przez Pana Otto Goldschmidt.
- 3) Recitativ i Cavatina (Ma la sola) z opery »Beatrice di Tenda« J. Belliniego, przez Panią Jenny Goldschmidt.
- 4) Reverie i Etude na fortepian, skomponowane i wykoneane przez Pana Otto Goldschmidt.
- 5) Recueil de Mazourkas (4 Mazurki) F. Chopina, ułożone na śpiew, z włoskim tekstem i przy wtórze fortepianu G. Goldschmidta, przez Panią Jenny Goldschmidt.
- 6) Sestuos Finale z opery »Lucia i Lammermoor« na fortepian ułożone przez F. Liszta, odegrane przez Pana Otto Goldschmidt.
- 7) Pieśni, wykonane przez P. Jenny Goldschmidt.
  - a. Pieśń przy kolebce, W. Tauberta.
  - b. Szwedzka pieśń pasterska.

Biletów na numerowane krzesła po Złp. 8 i balkon po Złt. 6 dostać można w Król. nadwornym Handlu muzykaliów Ed. Bote & G. Bock. Przy kassie kosztuje bilet Złt. 12.

SPRZEDAŻ KONIECZNA.

Król. Sąd powiatowy w Śremie, wydział I. Dobra szlacheckie Mszczyczyn wraz z przyle-

Wiadomość dla cierpiących.

Przyrządy elektromatyczne są powszechnie już od dawna znane jako najpewniejsze i najlepsze środki na wszystkie cierpienia reumatyczne, dnowe, oraz nerwowe. Są one również przez lekarzy, jak i przez cierpiącą publiczność, z wdzięcznością używane, oraz w użycie wprowadzone. Założywszy u Panów **Bracia Asch** w Poznaniu główny skład dla Poznania i Prus Zachodnich, dołączyliśmy im zarazem stokrotne polecenia, tak od lekarzy, jak od prywatnych osób, które się o wyborności i użytku przyrządu elektromatycznego przekonały. Dowody rzeczzone okazały każdemu na żądanie Panowie **Bracia Asch**.
Bracia Gehrig w Berlinie,
 Aptekarze 1. klasy i koncesjonowani Król. Pruscy Magnetyzery i Galwanizery.

Zważając na powyższe zawiadomienie, polecamy: elektromotoryczne przepaski na brzuch wszelkiej objętości po 2 Talary, przepaski na szyję dla dzieci po 10 Sgr., przepaski krawatowe dla Pań po 15 Sgr. i 17½ Sgr.; krawaty i ślipse dla Panów: podszewy dla Panów i Pań, parę po 10 Sgr.; suspensoria i t. d.

Bracia Asch,
 Nowa ulica, w greckim kościele.

Fabryka tektur

ogniotrwałych do pokrywania dachów w Poznaniu przy ul. Szyferskiej Nr. 13. poleca swe tektury o trzech stopach szerokości i w rozmaitych długościach, podejmuje, pod gwarancją wykonania dachów tekturowych jako i robót z **asfaltu** w gorzelniach i t. d.
 Niemniej poleca swe **sztuczne rury kamiennie na mostki polne** o 6, 9 i 12stu calach średnicy, jako też zapas prawdziwej **angielskiej Smoty i paku z węgla kamiennych.**

A. Krzyżanowski.

Burki do drenowania

zapasy Cegły i Dachówki z własnych cegielni, poleca **A. Krzyżanowski** w Poznaniu; ulica Szyferska Nr. 13.

Wszelkiego rodzaju kapelusze słomiane przyjmuje do prania Handel Strojów w Bazarze Nr. 1.

B. Jakubowska.

Handel nasion.

Panów agronomów wzywamy niniejszemu, o wcześnie zaszczycenie nas zamówieniami na **ku-kurydę do siewu**, aby takowe prędko i na pewne, z pierwszego oczekiwanego transportu, w początku Marca z Ameryki odejść mającego, wykonane być mogły. — Gatunek, jak się w tym roku spodziewać można, będzie piękny.

Zarazem polecamy nasz skład wszelkiego rodzaju **nasion trawy, koniczyzny, francuskiej lucerny, lupiny, buraków i korzonkowych.** Prawdziwe **peruwiańskie guano, saletrę z Chili, mąkę z kości i gips** mamy zawsze na składzie.

J. F. Poppe & Comp. w Berlinie,
 ulica nowa Fryderykowska Nr. 37.

Z odwołaniem się na powyższe doniesienie Panów **J. F. Poppe & Comp. w Berlinie** wzywam w zastępstwie tej firmy panów agronomów uprzejmie, o łaskawe udzielenie mi poleceń.

Rudolf Rabsilber,
 Spedytor w Poznaniu, ulica Szeroka Nr. 20.

Fabryka fortepianów JULIUSZA MAGER

w Wrocławiu, przy Rynku Nr. 13., naprzeciw głównego odwachu, poleca **fortepiany angielskie i niemieckie, jako też pianina (pianos droits)** podług najnowszej paryskiej konstrukcyi

z zareczeniem na lat trzy.

Ku lepszej wygodzie urządziłem w Poznaniu przy ulicy **Wilhelmowskiej 17.** u Pana C. G. Felscha, skład moich instrumentów i proszę, takowe łaskawie u niego zechcieć obejrzeć.

Juliusz Mager.

Pastyle na wszelkie choroby piersiowe,

na uleczenie całkowite chorób piersiowych, jakeimi są: katar, kaszel, dychawicę, ścisnienie piersi i t. d. niema nic skuteczniejszego i lepszego jak **Paste Pectorale** przez aptekarza Georę w Epinal. Lekarstwo to sprzedaje się we wszystkich miastach w Niemczech, a w **Poznaniu**, tylko w Cukierni i fabryce karmelków i czekolady **A. Szpingiera**, na przeciw zegaru pocztowego.

POMMADE des CHATELAINES

ou l'Hygiène du moyen âge.

Cette pommade est composée de plantes hygiéniques, à base tonique. — Découvertes dans un manuscrit par **CHALMIN**, ce remède infallible était employé par nos belles Châtelaines du moyen âge pour conserver jusqu'à l'âge le plus avancé leurs cheveux d'une beauté remarquable. — Ce produit active avec vigueur le crû des cheveux, leur donne du brillant, de la souplesse, et les empêche de blanchir en s'en servant journellement.

Composée par **CHALMIN**, parfumeur-chimiste, à Rouen, r. de l'Hôpital, 40.
 Dépôt à Posen au Magasin de Paris de **Montigny Desfossé** Wilhelmsstrasse 24.

Ponieważ tutejszy Lekarz się wyprowadził, życzymy ażeby się jak najprędzej praktyczny Lekarz w Łopiecznie osiadł.

X. **Cieśliński,** **Eisner,** **Grochowski,**
 Dziekan. Burmistrz i Aptekarz.
 Kommissarz obwodowy.

Godne uwagi dla Panów agronomów, leśnych, amatorów kwiatów i ogrodów.

Niniejszemu uprzejmie donoszę, iż mój tegoroczny liczny spis nasion warzywnych, polnych, traw, leśnych i kwiatów wraz z dodatkiem nasion, obecnie wyszedł, i na łaskawe frankowane zażądanie, bezpłatnie i franco przesłany będzie.

Także i w tym roku postarałem się o nasiona w najlepszym gatunku, i będę chciał zadowolnić szanowne osoby odemnie kupujące przez dostawienie zawsze świeżego i rzetelnego towaru po miernych cenach. Poznań, w Lutym 1858.

Handel nasion
Henryk Mayer,
 ogrodnik sztuczny i handlujący,
 przy ulicy Królewskiej 15a.

Spis mój

NASION WARZYW I KWIATÓW na rok 1858.

co tylko opuścił prasę i przesłany będzie franco, na żądanie wolne od opłaty portoryi. Krotoszyn, w Marcu 1858.

Franciszek König,
 Ogrodnik sztuczny i handlujący.

Dominium **Kluczewo** pod Szamotułami zamierza 200 sztuk spuszczonego budulcu, sprzedać na drodze licytacyi, więcej dajacemu, za gotową zapłatę.

Licytacya dnia 11. Marca o 9tęj godzinie w pomieszkaniu Leśniczego, w **Wielonku** pod Ostrorogiem.

Sprzedż baranów w **Dominium Turowo** rozpoczyna się od dziś. — Są także do sprzedania około 150—200 dobrych maciórek. — Odebranie nastąpi po strzyżeniu. **Turowo** pod Pniewami w Lutym 1858.
Livius.

100 maciórek

po części kotnych ma na sprzedaż **Dom. Borek.**

Szukanie pastwiska latowego.

Niżej podpisany życzy sobie na latowanie r. b. kilka 50 sztuk 1. i 2. letniego bydła młodocianego wydać.

Posiedziciele podobnego pastwiska będą łaskawi się udać do niżej podpisanego z tém nadmienieniem, ile za sztukę od latowania sobie życzą. **Nehring,** dziedzic Gozdowa pod Wrześnią.

Dominium **Jurkowo** pod Krzywiniem ma 300 kóp trzciny tegorocznej, na sprzedaż.

Przy Wilhelmowskiej ulicy pod Nr. 9. na 2. piętrze są od 1. Kwietnia dwie izby do wynajęcia.

Praktyczny Organista, który przez wiele lat pełnił takowe obowiązki, poszukuje posady, zaraz, lub od Sgo Wojciecha r. b. Bliższą wiadomość udzieli **P. Szumiński** tu w Poznaniu przy Św. Wojciechu.

Osoba dobrze wychowana, znająca krawiecczynę i umiejąca zarządzić domowem gospodarstwem, życzy sobie mieć pomieszczenie od Wielkiójnoy na wsi we families w Księstwie lub też za granicą. Bliższa wiadomość u Państwa **Radomskich** w Gnieźnie, ulica Warszawska.

Porządny chłopiec, chcący się poświęcić szklarstwu, może na Wielkanoc 1858. r. znaleźć miejsce u szklarza **O. Kalmanna,** przy Szerokiej ulicy pod Nr. 13.

Stangret, opatrzone w dobre świadectwa, może wstąpić w służbę od 1. Kwietnia r. b. u **D. G. Baarth.**

Czysty klarowny **olej lniany** sprzedaje cetnar po 13½ Tal. Skład oleju **Adolfa Asch,** Zamkowa ulica 5.

Kurs giełdy berlińskiej.

Dnia 26 Lutego 1858		Sto-pa pCt.	Na pr. kurant
		papierami.	gotowi-zna.
Pożyczka rządowa dobrowolna	4½	—	100½
dito z roku 1850.	4½	—	100½
dito z roku 1852.	4½	—	100½
dito z roku 1853.	4	94	—
dito z roku 1854.	4½	100½	—
Oblig. długu skarbowego	3½	—	84½
dito premii handlu morskiego	—	—	—
dito Marchii Elektoralnej i Nowej	3½	81½	—
dito miasta Berlina	4½	—	100½
dito dito	3½	—	83
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowej	3½	—	85½
dito Prus Wschodnich	3½	—	83½
dito Pomorskie	3½	—	84½
dito W. X. Poznańskiego	4	—	98½
dito W. X. Pozna. (nowe)	3½	—	85½
dito Szląskie	3½	—	86½
dito Prus zachodnich	3½	—	83½
Bilety rentowe Poznańskie	4	—	91
Louisdory	—	109½	—
Akcyje kolei żelazn. Starogr. Poznańsk.	3½	95½	—